

Sv. Engelbert, biskup a mučeník

31. októbra 2021 ✚ Svätec týždňa

Že verný a spravodlivý služobník Boží, ktorý horlí za slávu Božiu a za slobodu sv. Cirkvi, veľké príkorie, ba i bolestnú smrť na tomto sebeckom hriešnom svete podstupuje, toho výrečný dôkaz máme i na svätom arcibiskupovi Engelbertovi, ktorého pamiatku sv. Cirkev

7. novembra oslavuje.

Životopisné údaje

Sv. Engelbert pochádzal zo staroslávneho rodu v Nemecku. Otec jeho menoval sa Engelbert a bol grófom na Bergu; matka jeho bola rodená grófka z Geldernu. Kresťanskí rodičia zbadali u synka svojho bystrý um a vtip, i náchylnosť ku všetkému dobrému a šlachetnému. I naložili vychovávateľom, aby nadaného chlapčeka ku stavu kňazskému pripravovali.

Mladušký syn grófsky robil vo vedách rýchle pokroky, lebo bol popri ostrovtipe svojom neúnavne pilný. Na verejných vyšších školách, na ktoré mladíka rodičia grófski poslali po odbavenom vyučovaní domácom, vynikal vo vedách nad všetkých spolužiakov svojich. Pretože zbožní rodičia chceli, aby sa venoval službe sv. Cirkvi, vymohli mu vplyvom svojím už vo veku mládeneckom niekoľko prebiend cirkevných či dôchodkov zo základín cirkevných a statkov, ktoré s niektorou hodnosťou cirkevnou boli spojené.

Akokoľvek mal mladý gróf bohaté dôchodky a stýkal sa i s jednotlivými veľmožskými mladíkmi, ktorí ľahkomyselne žili a po cti a sláve túžili, nuž predsa zachoval sa mladý Engelbert v živote svojom neporušený. Prirodzená jeho nenávisť ku všetkému zlému, ale zvlášť i milosť Božia zachránila ho pred upadnutím do ťažkých hriechov. Spoločnosť roztapašných mladých veľmožov zošklivila sa mladému Engelbertovi, strániť sa jej počal, žil utiahnuto, v zapieraní seba. Čím ďalej tým viac otvárali sa mu oči a on poznal základnú úlohu života svojho, povinnosť stavu duchovného, do ktorého vstúpiť sa chystal.

Keď dokončil zbožný Engelbert učenie svoje, bol po dokonalej príprave za kňaza posvätený. Ako kňaz vynikal nielen horlivosťou v plnení vznešeného povolania svojho, zriedkavou učenosťou, svätosťou života, ale i prítulnosťou k pravde a k spravodlivosti; i pomáhal, ako len mohol, uľaviť biedu blížnych svojich.

Tak stalo sa, že obracali sa zraky na vznešeného mladého kňaza všetkých pravých kresťanov, keď išlo o to, aby na niektoré uprázdnené biskupstvo cnostný a schopný muž vyvolený bol. Tak sa stalo i vtedy, keď v meste Minster arcibiskupský stolec sa uprázdnil, že bol požiadaný zbožný mladý kňaz Engelbert, aby naň dosadol.

Pokorný sluha Boží, ktorý poznal veľkú zodpovednosť vysokej dôstojnosti arcibiskupskej a smutné okolnosti vtedajšie, netrúfal si byť dostatočným a vzdor všetkému úsilnému prehováraniu neprijal túto dôstojnosť.

Toho času boli veľké neporiadky a zúrili krvavé rozbroje v ríši Rímskej, ako sa vtedy Nemecko a susedné krajiny nazývali. Dvaja mocní vojvodcovia hádali a preli sa o trón cisársky. Následkom tých rozbrojov museli už dvaja arcibiskupi mesta Kolín nad Rýnom prestol svoj opustiť; lebo oni boli spolu i ríšskymi kniežatami a voličmi, ktorým voľbu cisárova previesť a riadiť náležalo.

Išlo i veľmožom, i pápežovi a vyššiemu duchovenstvu ríšskemu o to, aby nový arcibiskup v Kolíne všetkým požiadavkám vyhovel a arcibiskupstvo náležite riadil; i záležitosti sv. Cirkvi v Nemecku povzniesol.

Pri voľbe nového arcibiskupa pripadla väčšina hlasov na zbožného a učeného Engelberta; lebo bol považovaný z navrhovaných kňazov za najschopnejšieho a najhodnejšieho. Teraz pokorný sluha Boží nevzpieral sa prijať voľbu; lebo videl, že je to vôľa Božia a že je na tom dôležitom arcibiskupskom prestole veľmi potrebný i ohľadom sv. Cirkvi, i ohľadom verejného pokoja a blaha ríše.

I dal sa vysvätiť za biskupa a odišiel do Kolína. A stal sa vzorom všetkých arcipastierov duchovných. Od toho času, čo stal sa sv. Engelbert arcibiskupom, nemyslel na nič iné, iba na česť a slávu Božiu, i akoby mohol veriacich svojich časne i večne oblažiť. Povinnosti svoje arcipastierske konal svedomite a obozretne. Záujmy sv. Cirkvi obhajoval zmužile a bezohľadne proti komukoľvek na svete. Každý ubiedený a prenasledovaný človek mal k nemu voľný prístup; vyslyšal každého trpezlivo, i usiloval sa podľa možnosti každú žiadosť a prosbu vyplniť. Otcovské srdce jeho staralo sa najmä o chudobné vdovy a siroty, ktoré nikdy od neho neodchádzali bez útechy a bez podpory.

Kdekoľvek niekomu bolo potreba pomoci alebo rady, vždy bol ochotne pri ruke. Keď niekoho zbadal v dialke, že ho hľadá, aby mu žiadosť svoju predniesol, počkal na neho. Chudobných zaopatroval pokrmom, odevom, ba i obydlím. Nech tu stoja aspoň tieto príklady ochotnej lásky sv. arcibiskupa k blížnym.

Raz sedel ako knieža na stolici súdnej, aby poddaným svojim pravdu a právo prisudzoval. I prišla k súdu chudobná ženička, vdova, i obzerala sa úzkostlivo po pravotárovi, ktorý by pravotu jej viedol. Keď to zbadal knieža-arcibiskup Engelbert, riekol prívetivo: *«Ženička moja, vy najlepšie poznáte biedu svoju; povedzte sama, čo vás sužuje!»* Niektorí z prítomných šľachticov odháňali biednu ženičku od súdnej stolice a hovorili sv. Engelbertovi, že je to proti všetkému právnomu poriadku a že i tak z rečí sprostej ženy stav otáznej veci nikto sa nedozvie. Knieža arcibiskup riekol prísne k pyšným veľikášom: *«Ja veľmi dobre porozumiem slovám sprostej ženičky! Načo teda toľko okolkov a zbytočného odkladania?»* A vypočul ženičku trpezlivo, a vyniesol spravodlivý rozsudok i bez obrany advokátovej...

Jedného dňa vyberal sa horlivý arcipastier na cestu vo veľmi vážnej záležitosti. Na schodoch postretol ho chudobný poddaný roľník. I zastavil svätého a sťažoval si horko a obširne, ako mu susedný zeman odňal majetok, ktorý si krvopotne vyklčoval a obrobil. Pokorný sluha Boží vypočúval rozvláchnu rozprávku ukrivdeného roľníka, hoci skvelý sprievod kniežaťa arcibiskupa pretrhával reč bedára, a okrikoval ho, žeby inokedy so sťažnosťou svojou pred súd prišiel. Ale sv. arcipastier urovnal najprv spor a potom odišiel na úradnú cestu svoju....

Úradníkom a radcom svojim prísne naložil, aby vždy spravodlivosť konali bez toho, žeby ohľad brali na osoby, vysoko alebo nízko postavené. Úradník, ktorý sa dopustil nespravodlivosti, najmä oproti biednym poddaným, vdovám a sirotám, bol z úradu prepustený. S podriadeným kňazstvom svojim zachádzal sv. Engelbert ako najlaskavejší otec. Chudobných kňazov nasycoval pri stole svojom, a často obdarovával ich i

odevom svojím. Jak svetských kňazov, tak i mníchov vysoko si vážil a nedopustil, aby sa im ubližovalo. Poblúdených duchovných vodil láskavo a milosrdne na cestu polepšenia, pokánia a spravodlivosti.

Aký láskavý bol sv. Engelbert k blíznym, taký prísny bol k sebe samému. Zapieral seba všemožne. Celé noci trávil na modlitbách. Veľkú úctu preukazoval preblahoslavenej Panne Márii. Jeden deň v týždni posvätil jej úcte; postieval sa prísne; modlieval sa horlivo, aby ho pod ochranu svoju vzala.

Na obnovenie chrámu sv. Petra obetoval mnoho peňazí. Tento veleslávnny chrám obdaroval i drahocenným kalichom, ktorý dal zo zlata zhotoviť a drahými perlami a kameňmi ozdobiť.

Pre spravodlivosť svoju, láskavosť ku blíznym, horlivosť pre rozkvet sv. Cirkvi a pre iné zriedkavé cnosti svoje bol sv. Engelbert od všetkých ľudí ctený a vážený. I sám cisár Fridrich II. vážil si ho tak vysoko, že pri odchode svojom do Itálie odovzdal mu správu celej ríše a syna svojho Henricha.

Len za desať rokov riadil zbožný arcibiskup veriacich svojich. Gróf Fridrich z Isenburgu, pokrvný sv. Engelberta, vnútil sa za ochrancu kláštora ženského v Essene. Miesto toho, aby gróf bol sa usiloval povzniesť kláštor, utláčal ho všemožne a jeho dôchodky sebe privlastňoval. Mníšky sťažovali sa u pápeža, u cisára a u arcibiskupa.

Horlivý sluha Boží, napomenutý pápežom a cisárom, zastal sa utláčaných mníšok; i odkázal násilníkovi, aby úbohé mníšky neokrádal, lebo že ináč hodnosti, ako ochrancu kláštorského, prinútený bude ho pozbaviť. Áno, slúbil násilníkovi, že mu z dôchodkov svojich značnejšiu časť prepustí. Bezbožný gróf Fridrich nedbal na láskavé slová sv. arcibiskupa. A sv. Engelbert zakročil prísno na vyšší rozkaz proti násilníkovi, pozbavil ho dozoru nad kláštorom.

Rozhnevaný gróf rozpálil sa pomstou oproti svätému mužovi; ale neprezrádzal žiadne nepriateľské úmysly proti nemu, ba ešte mu i lichotil. Priatelia arcibiskupa upozorňovali na pomstivé úmysly grófove. Sv. Engelbert mal posviacať chrám v Selme. Večerom pred posviackou dostal výstražný list, aby do Selmu nešiel. Ale spravodlivý muž Boží nechcel tomu veriť, žeby gróf Fridrich bol hanobného skutku, krvavej vraždy, schopný. I spálil výstražný list pred biskupom Mindenským a nedal sa od úradnej cesty svojej odstrašiť.

Avšak v noci napadla ho predtucha, že smrť jeho je blízka. I pripravoval sa k nej náležite. Ráno vyspovedal sa tomu biskupovi a potom riekol: *«Nech sa stane vôľa Božia!»* Hoci mu priatelia bránili, vydal sa na cestu do Selmu s malým sprievodom. Keď sv. Engelbert prišiel do lesa, vyskočili z úkrytu najatí Fridrichom vrahovia, dosekali sprievod jeho a zasadili i jemu štyridsať smrteľných rán. Keď sv. muža vrahovia mučili, vzdychal: *«Bože, odpusť im; lebo nevedia, čo činia!»*

To stalo sa dňa 7. novembra roku 1225. Telo jeho bolo pochované vo veľkolepom chráme sv. Petra v Kolíne. Na hrobe jeho udiali sa mnohé skvelé divy. Sv. Engelbert vyobrazuje sa v rúchu arcibiskupskom ako mladík; v pravej ruke drží palicu pastiersku, v ľavej meč.

URL adresa článku: <https://christianitas.sk/sv-engelbert-biskup-a-mucenik/>